RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Beleidskader Participatie Omgevingswet Westervoort 2024

Zaak- & documentnr. : Z/23/115618 201634774

Portefeuillehouder : J. Derksen

Toezicht en Handhaving

Opsteller : J. Kersten

Afdeling : Vergunningen,

Telefoonnr :

Samenvatting
Op 1 januari 2024 gaat de Omgevingswet in. De Omgevingswet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen en werken. De Omgevingswet ademt participatie. Het geeft ons de kans veel eerder in gesprek te gaan met de samenleving en zo vroeg mogelijk wensen, ideeën en zorgen uit te wisselen. Het beleidskader participatie Omgevingswet beschrijft welke kaders de gemeente hanteert voor participatie bij het opstellen van de kerninstrumenten van de Omgevingswet (omgevingsvisie, omgevingsprogramma, omgevingsplan en omgevingsvergunning). De gemeente is bij het opstellen van een omgevingsvisie, omgevingsprogramma en omgevingsplan verplicht om te motiveren hoe zij wel of niet voldoet aan haar eigen beleid op het gebied van participatie. Deze verplichting komt voort uit de motie Nooren in de Tweede Kamer (11-02-2020).
Met dit beleidskader is geborgd dat de gemeente kan voldoen aan de motiveringsplicht die geldt bij het opstellen van een omgevingsvisie, omgevingsprogramma en omgevingsplan.

Beslispunt

1. Het beleidskader Participatie Omgevingswet Westervoort 2024 vast te stellen.

Aanleiding
Op 1 januari 2024 gaat de Omgevingswet in. De Omgevingswet regelt alles voor de ruimte waarin we wonen en werken en bundelt bestaande wetten en regels tot één wet. Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Door vroegtijdige participatie komen belangen, meningen en creativiteit op tijd op tafel. De gemeente heeft in september haar algemeen participatiebeleid vastgesteld via het Beleidskader Participatie. Aanvullend kiest de gemeente ervoor om participatiebeleid voor de kerninstrumenten uit de Omgevingswet op te stellen. Het beleidskader dat nu voorligt geeft hier invulling aan. Daarnaast is een handreiking voor externe initiatiefnemers opgesteld. Deze wordt nog middels een kennisgeving aan u aangeboden.

Beoogd effect
Het beleidskader biedt duidelijkheid over hoe de gemeente omgaat met participatie onder de Omgevingswet.

Argumenten

1.1 Het opstellen van participatiebeleid is wettelijk verplicht voor een aantal kerninstrumenten van de Omgevingswet

De Omgevingswet vereist dat gemeenten een beleidskader voor participatie Omgevingswet vastgesteld hebben zodra de Omgevingswet ingaat, op 1 januari 2024 dus. Als de gemeente een algemeen beleidskader heeft, moet het participatiebeleid Omgevingswet hiermee in lijn zijn.

1.2 Het beleidskader participatie Omgevingswet is gebaseerd op de vastgestelde uitgangspunten in het domeinoverstijgende Beleidskader participatie van de gemeente Westervoort.

De uitgangspunten voor het beleidskader participatie Omgevingswet zijn afgeleid van het algemene beleidskader participatie: de algemene uitgangspunten worden vertaald naar wat dit onder de Omgevingswet betekent voor de fysieke leefomgeving.

1.3 Het beleidskader participatie Omgevingswet geeft inzicht in wat wettelijk verplicht is aan participatie per kerninstrument.

Wettelijk is vastgelegd dat de gemeente een motiveringsplicht heeft bij de kerninstrumenten omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsprogramma. Dit wordt in het Beleidskader participatie Omgevingswet toegelicht. Dit beleidskader gaat ook in op de wenselijkheid en verplichting op het gebied van participatie bij het aanvragen van een omgevingsvergunning. Daarbij kan zowel de gemeente als een externe partij initiatiefnemer zijn. De initiatiefnemer moet aangeven of en zo ja, hoe hij aan participatie heeft gedaan. En wat de resultaten daarvan zijn. De manier waarop de participatie wordt gedaan, bepaalt de initiatiefnemer zelf. Het bevoegd gezag betrekt deze informatie bij de integrale belangenafweging. De raad heeft gevallen en situaties van buitenplanse activiteiten (BOPA's) aangewezen waarbij participatie sowieso verplicht is.

2.1 Met het aannemen van de motie-Nooren in de Tweede Kamer (11-02-2020) is de motiveringsplicht voor participatie uitgebreid, onder meer met een motiveringsplicht voor decentrale overheden over het eigen participatiebeleid.

Dit betekent dat we als gemeente participatiebeleid op moeten stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie bij het opstellen van een omgevingsvisie, omgevingsprogramma en omgevingsplan wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden. Dit participatiebeleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Met het vaststellen van het beleidskader participatie Omgevingswet wordt voldaan aan deze verplichting.

Kanttekeningen

1.1 Initiatiefnemers hebben straks vormvrijheid als het gaat om het vormgeven van het participatieproces.

Dit geldt zowel voor de gemeente als initiatiefnemer, als wanneer een externe partij een initiatief heeft. Kortom: initiatiefnemers mogen de participatie invullen zoals zij dat willen. Een opgestelde handreiking voor ruimtelijke intiatieven zal separaat ter vaststelling aan het college worden aangeboden en gaat ter kennisname naar de raad. Ook stimuleren we het gesprek met de gemeente ruim voordat een omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

1.2 De implementatie van de Omgevingswet is een omvangrijke operatie. Het uiteindelijke doel 'beter, sneller, makkelijker' is een kwestie van een lange adem.
De Omgevingswet bundelt 26 wetten en tal van regels tot één wet voor de fysieke leefomgeving. Initiatiefnemers zullen moeten wennen aan het nieuwe Omgevingsloket en de regels rond participatie. Aan de achterkant werkt de organisatie hard aan het omzetten van werkprocessen en het vullen van het DSO bijvoorbeeld. Niet alles zal dus meteen vlekkeloos verlopen, het is een kwestie van een lange adem en gaandeweg verbeteren en aanscherpen.

1.*3 Draagvlak geen doel van participatie*
Met participatie worden belangen, ideeën en meningen opgehaald bij de omgeving en andere belanghebbenden. Om daarmee als bevoegd gezag een weloverwogen besluit te kunnen nemen. Het is heel mooi als tijdens het participatieproces draagvlak voor het initiatief ontstaat, maar het is geen doel op zich. Wel moeten besluiten transparant genomen worden en helder beargumenteerd. Daardoor wordt de kans op acceptatie en begrip vergroot, ook wanneer het genomen besluit niet de voorkeur had van de betrokkenen.

Financiële paragraaf

Niet van toepassing

Participatie en communicatie
Het Beleidskader poarticipatie Omgevingswet is gebaseerd op het (algemene) Beleidskader Participatie. Dat beleidskader is tot stand gekomen in samenspraak met diverse betrokkenen, zoals inwoners en partners. De Omgevingswet geeft wat betreft de kerninstrumenten behoorlijk strakke kaders waar het de participatie betreft. Daar heeft de buitenwereld weinig invloed op. Daarom is ervoor gekozen om bij de totstandkoming van de het participatiebeleid voor de Omgevingswet inwoners en andere externe partijen niet opnieuw te betrekken.

Na vaststelling van het Beleidskader participatie Omgevingswet, wordt dit gepubliceerd op de gemeentelijke website. Daarnaast plaatsen we een nieuwsbericht in de Westervoortpost en op de gemeentelijke website.

Relatie met het herstelplan
Dit voorstel heeft geen relatie met het herstelplan.

Duurzaamheid
Dit voorstel heeft geen relatie met aspecten ten aanzien van duurzaamheid.

Uitvoering
Na vaststelling in de gemeenteraad vormt dit beleid het kader voor de participatie voor alle initiatieven onder de Omgevingswet. Dat betekent dat dit kader toegepast wordt bij het ontwikkelen van de kerninstrumenten omgevingsplan, omgevingsvisie en omgevingsprogramma.
Ook voor initiatiefnemers die uiteindelijk een omgevingsvergunning willen aanvragen, of voor hun plannen het omgevingsplan te willen laten passen, is dit kader het uitgangspunt.

Bijlagen
201634775 Raadsbesluit
201634925 Beleidskader participatie Omgevingswet

Westervoort, 18 december 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter MA	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester